

Anne-Li Fiskesjö

BILDANDE AV NATURRESERVATET KRONOBERG DOMÄNRESERVAT I VÄXJÖ KOMMUN**BESLUT**

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822; omtryckt 1991:641), området Kronoberg domänreservat som det anges på bifogade karta, bilaga 1, och som det beskrivs nedan som naturreservat.

Syftet med reservatet skall vara att bevara en gammal barrdominerad blandskog för i huvudsak fri utveckling så långt det är möjligt av hänsyn till i området ingående fornlämningar, att bevara förekommande mycket grova ädellövträd och tallar samt att bevara fornlämningar som ingår i ett större fornlämningsområde. I den mån det är förenligt med områdets natur- och kulturvärden skall allmänhetens möjligheter till friluftsliv främjas.

För att trygga ändamålet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 8 - 10 §§ naturvårdslagen samt 10 § naturvårdsförordningen (1976:484; omtryckt 1987:939) att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 9 § naturvårdsförordningen föreskrifter för naturvårdsförvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, se bilaga 2. Den i skötselplanen åberopade ekonomiska planen för naturvårdsförvaltningen omfattas inte av Länsstyrelsens fastställelse, men kommer att bifogas Länsstyrelsens beslut om fastställelse av särskild åtgärdsplan för anordningar för allmänheten.

Länsstyrelsen utser, med stöd av 9 § naturvårdsförordningen Skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län till naturvårdsförvaltare för naturreservatet.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Kronoberg Domänreservat
Objektnummer	DR-G-025
Kommun	Växjö
Registeromr (socken)	Skogslyckan
Fastighet	Kronoberg 2:1

Läge	1100 m S Kronobergs kapell Topografiska kartan 5E VÄXJÖ SO Ekonomiska kartan 05427, 5E2h Kronoberg
Gränser	Enligt kartan, bilaga 1.
Sakägare	Staten genom Fastighetsverket.
Areal	11,1 ha, varav c:a 1 ha vårdat gravfält och c:a 2,6 ha ädellöv- skog samt 7,5 ha barrblandskog.
Ändamål	Att bevara ett urskogsartat om- råde med dess flora och fauna och naturliga successioner, att be- vara grova ädellövträd och tallar med till dem bundna arter samt att bevara ett gravfält med olika fornlämningar. Ändamålet är även att ge möjlighet till natur- och kulturupplevelse och vetenskaplig forskning.
Naturvårdsförvaltare	Skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Området domineras av en c:a 130-årig barrdominerad relativt rik blandskog. Skogen är inte orörd men har en variation i trädslag och generationer samt inslag av död ved som gör att den har stort värde ur naturvårdssynpunkt. I norra delen av området finns ett tiotal mycket grova bokar och ekar som är rester av en tidigare hagmark i direkt anslutning till åkermarken i norr. De grova träden har mycket goda förutsättningar att hysa en annan skyddsvärd fauna och flora än barrskogen. I södra och östra delarna av området finns de äldsta barrträden i området, grova tallar med välutvecklad krona. I sydöstra delen av området finns ett litet vårdat gravfält.

Kronoberg domänreservat ingår i ett större område som uppmärksammas i naturvårdsprogrammet för länet 1989 där det getts värdeklass 2 i en tregradig skala.

Anne-Li Fiskesjö

Kronoberg domänreservat ingår i ett större fornlämningsområde (RAÄ 94, 111, 112, 113, 117, 161, 162, 172, 176, 177, 178, 182, 278, 279, 280, 281, 289, 293, 297, 316, 317, 319, och 320) som har särskilt stort kulturhistoriskt värde. I samband med Riksantikvarieämbetets fornlämningsinventering 1994 beskrevs området som mycket omfattande med fossil åkermark, ett större gravfält, enstaka eller grupper av rösen och stensättningar, älvkvarnsförekomster samt en skärvstenshö. Områdets fornlämningar är från brons- och järnålder, framförallt yngre bronsålder och äldre järnålder. Gravfältet har varierande gravformer med användningstid in i yngre järnålder. De ensamliggande gravarna utgörs av antingen rösen eller stensättningar med stenfyllning. Den fossila åkermarken består av röjningsrösen av hackerörstyp. Stora delar av denna, som sannolikt utgjort ett stort sammanhängande område, har splittrats upp genom senare tiders odling. Fornlämningarna ligger i skogsmark och betesmarker, delvis i anslutning till åkermark och bebyggelse. Fornlämningsområdet omfattar i stort sett det som bedömts vara den fossila åkermarkens ursprungliga utsträckning samt innesluter också ett något mindre röjningsröseområde av samma karaktär med omgivande sankare mark.

Fornlämningen R 111 som delvis omfattar naturreservatet Kronoberg domänreservat beskrivs i inventeringen som ett gravfält med 75 fornlämningar som utgörs av 4 rösen, 26 högar, 11 runda eller närmast runda, övertorvade stensättningar, 27 ovala eller närmast ovala, ofyllda stensättningar, 4 treuddar och 3 resta stenar.

Området har inte särskilt uppmärksamats i översiktsplanen för Växjö kommun men förslag till exploatering av området finns inte heller.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Området avsattes den 29 oktober 1956 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges ett långsiktigt skydd som naturreservat. Kronoberg domänreservat hör till de områden Länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB har i maj 1995 slutit ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet. Kronoberg domänreservat är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Anne-Li Fiskesjö

Förslaget till beslut har remitterats till Fastighetsverket, Växjö kommun, Naturvårdsverket, Länsförbundet av Naturskyddsföreningen, Kronobergs Ornitologiska Förening, och Skogsvårdsstyrelsen. Yttranden har inkommit från Växjö kommun, Naturvårdsverket och Skogsvårdsstyrelsen som tillstyrkt reservatsbildningen. Växjö kommun har dessutom påpekat att området kan utökas med bokskog västerut och att en kulturstig planeras inom området. Kommunen framhåller också att den är villig att ha en diskussion om det långsiktiga skyddet av natur- och friluftslivsvärden i och kring Helgasjön.

GRUND FÖR BESLUTET

Länsstyrelsen bedömer att barrblandskogen har sådana naturvårdskvaliteter att den kan utvecklas till ett naturskogsliknande område med stora **biologiska värden** där framförallt kryptogamer och vedinsekter knutna till den gamla barrskogens naturskogstillstånd gynnas. De grova lövträden i norra delen har stora förutsättningar att om de frihuggs hysa värmekrävande insekter och kryptogamer bundna till ädellövträd. De grova tallarna i södra och östra delen kan hysa motsvarande artgrupper bundna till tall.

Trots den bebyggelse och senare tiders odling som ligger insprängd i området vid Kronobergs kungsgård utgör detta totalt sett en välbevarad och särskilt **värdefull fornlämningsmiljö**. Den rumsliga kopplingen till det historiska Kronoberg med Kungsgården understryker områdets centrumkaraktär.

Området har stor betydelse för kännedomen om landets natur och kultur. Områdets växt- och djurliv är känsliga för stora förändringar i miljön. Det behöver särskilt skyddas och, eftersom naturvärdena inte kan bestå med ett normalt skogsbruk, bör Kronoberg domänreservat förklaras som naturreservat. Områdets fornlämningar är skyddade enligt kulturminneslagen (SFS 1988:950).

Villkoren i avtalet 1995 mellan AssiDomän AB och Naturvårdsverket har beaktats i detta beslut.

Reservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i naturresurslagen, NRL (1987:12).

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A Föreskrifter med stöd av 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. anlägga väg, parkeringsplats, led, ridstig, bro, eller spång,
Anm. Normalt underhåll av bilvägarna är tillåtet.
3. anlägga luft- eller markledning,
4. anordna upplag,
5. borra, spränga, gräva, schakta, dika, dämna, mudra, utfylla, tippa, eller utföra annan åtgärd som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden,
6. avverka eller utföra andra skogliga åtgärder i strid med fastställd skötselplan,
7. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
8. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga bilvägar,
9. tillföra kalk, andra mineralämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller gödselmedel,
10. upplåta mark för motortävling eller skyttetävling,
11. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
12. anlägga campingplats eller uppställningsplats för husvagnar,
13. anbringa tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
14. ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse eller annan fornlämning,
15. samla in insekter, kräftdjur, snäckor, eller andra lägre djur,
16. jaga annat än älg, rådjur, räv och hare.

Anne-Li Fiskesjö

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt skötselplanen, bilaga 2, och som är angivna under B nedan.

B Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktas att tåla att de åtgärder vidtas inom naturreservatet som framgår av bilagda skötselplan, bilaga 2.

C Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon annat än på befintliga bilvägar,
2. tälta,
3. elda,
4. störa djurlivet t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
5. skada levande eller döda buskar och träd, t ex genom att bryta kvistar eller fälla stående döda träd,
6. plocka eller gräva upp växter eller växtdelar med undantag för plockning av bär och matsvamp,
7. samla in insekter, kräftdjur, snäckor eller andra lägre djur,
8. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, eller göra inskrift,
9. ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn annat än på anvisad parkeringsplats,
10. snitsla spår,
11. rida annat än på befintliga bilvägar.

Anne-Li Fiskesjö

Föreskrifterna under C träder i kraft den dag som framgår av kungörandet i länets författningssamling.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 4.

UPPLYSNINGAR

Beslut i detta ärende har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog Landshövdingen samt ledamöterna Sven Nilsson, Jim Sundén, Rolf Andersson, Ingrid Årdh-Strid, Siegfried Stein, Eskil Erlandsson, Marie-Louise Hilmersson, Anders G Högmark, Gösta Rogdahl, Bo Frank och Carin Högstedt samt suppleanterna Bo Jonsson och Bengt Wäreborn.

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket byrådirektören Anne-Li Fiskesjö varit föredragande har även deltagit länsrådet Claes Sjöblom, bitr. länsantikvarie Per-Olof Törnqvist, avdelningsdirektör Kenneth Pettersson, miljövårdsdirektör Ulf Lettevall och avdelningsdirektör Staffan Sundlöf.

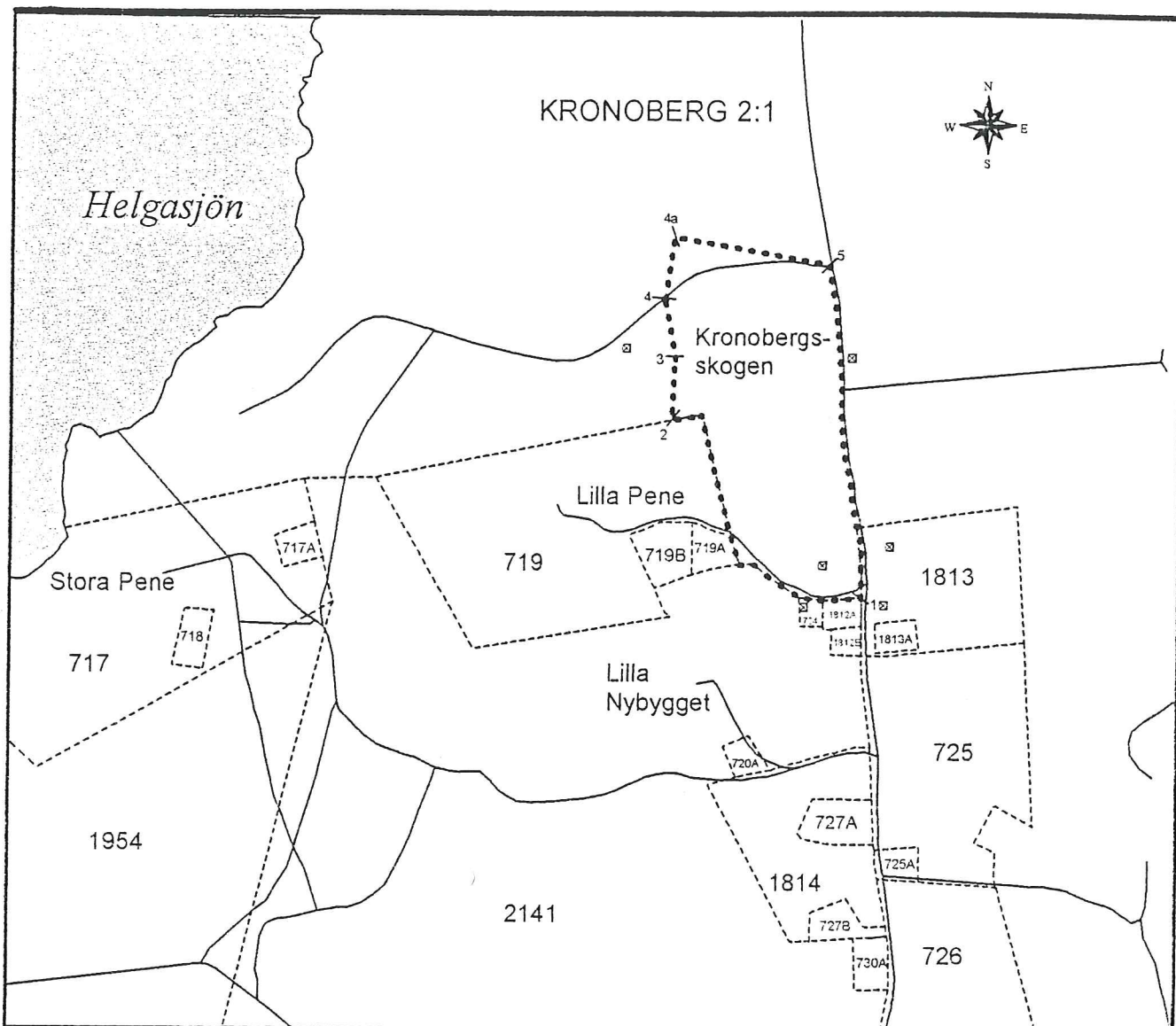
Wiggo Komstedt
Wiggo Komstedt

Anne-Li Fiskesjö
Anne-Li Fiskesjö

Bilagor

- 1 Karta visande naturreservatets avgränsning
- 2 Skötselplan
- 3 Sändlista
- 4 Hur man överklagar, formulär 12.

Beslutet skall kungöras i länets författningssamling

100 0 100 200 Meters

- ..... reservatsgräns
- fornlämning

Karta till beslut om naturreservatet
Kronobergsskogen domänreservat
inom Växjö stad, Växjö kommun

Beslut 1996-09-23

Dnr 231-3422-96